

fit, utilitat'.

Perquè sovint també el sentit està també pel camí d'una cosa a l'altra: car 'parlant la gent s'entén', i no hi ha manera d'aconseguir res si no parlem amb sentit, altrament no hi podrà haver persuasió: «¿Quan bandejarem de casa política tan barroera i sense *trellat*?», Ed. Mtz. Ferrando («El Camí», 9-ix-1933). «El nostre caràcter tornadís --- pròpi d'afeminats o maricóns, que no tenen *trellat* ni res que valga»; «Filar prim té molts bemòls / y pelendengues no pòcs: / qui vullga apurar-los bé / que no s'ajuste en rendcs / Perqu' eixos no saben dir més que *ròc-ròc*, com les grandets dins dels charcos, y no trahuen més *trellat*»; «La festa dels infantets / té fama en lo Maestrat, / qu'es pinta a sòles p'a fer / coses grans y de *trellat*»¹⁵ (MGadea, *T. del Xè I*, 17, 87, 117); en l'últim ja quasi hem arribat del tot a l'altre sentit; que és el que tenim ja netament en alguna frase de MGadea: «un homenet de pòc *trellat*, que lo mateix dia blanc que negre» (I, 126).

I en el bon narrador de CastPna.: «no se li pot dir res si se n'ix del rogle i fa destarifaments, i se'n va a consevol taverna a abeurar el cavall, perque ell tot ho pot fer, tot se li perdona, i ni aguasil ni donçainer trauran *trellat* si no van a bones»; «ni a bones ni a males, ni demanant-li-u per l'amor de Déu i dels nostres fills, no va haver mans de que m'obriria; i cansaa, i veent que no traie *trellat*, en camisola, i en més vergonya que-l món, me'n vaig anar a ca la meua Dolorettes», SGuinot (*Esc. Castellones*, 93, 98).

EnrValor acotava al seu DFa.: «*trellat*: substància, solta, seny: *no té trellat res del que diu*» (c. 1950); també respon a aquest sentit primitiu la frase que hi afegia J. G. M.: «no trobar-li *trellat* a una cosa»; les altres que posava com a ex. (c. 1955) corresponen més aviat a l'acc. secundària: «*eixa dona té molt poc trellat*», «*fan les coses sense trellat*», «*eixa cosa no té trellat*».

També jo ho he sentit moltes vegades en conversa amb valencians. En un cas, fins i tot, el significat⁴⁰ s'acosta al de l'angl. *translation* 'traducció', encara que realment és, com sempre, 'sentit', 'solta': referint-se a un llogaret a la ratlla de Tous, on el parlar és híbrid de les dues llengües: «a La Parra parlen una mescla que quasi no té *trellat*», Catadau (1962). En fi el ric descabdellament fraseològic i semàntic ha donat expressions on *trellat* vol dir 'importància': «—Quines coves hi ha ací? Com els dieu? —Ací no hi ha coves importants, sols dos: tal i tal: això són coves de *trellat*» Realenc d'Alzira; «Les barraques d'Aigüesvives ---? —No, no té *trellat*», o sigui 'no val la pena (de parlar-ne)': Sumacàrcer (1962).

Aquí tenim, doncs, els grans fets, els ben establerts, amb informes abundants que es confirmen mútuament. N'hi ha alguns de més escadussers. En la seva visita a Sueca «En Moll hi ha dibuixades una partida d'aines --- jo també hi he dibuixat alguns arreus --- i hi he alsat el pla d'un *restrellador*, i un *entrallat* de fillola, *regaora*, *caixer*, *boquera* i *escorriment*; a fi de poder-ne donar les fites netes», BDLC XII (1922), 301.⁶⁰

Doncs, terme de Sueca? o mallorquí?, cf. Tarongí, supra.

Ben bé, el sentit en què l'usava Coromines. I un home com Russinyol, que seguia el parlar de la gent, i no estava per etimologies, sembla tanmateix donarnos, en aquest cas, la forma més pròxima a una de les dues pistes etimològiques: «Aquestes goletes, arrengrades, també tenen un gran encís: allí, un hi veu un *trellat* de cordes, que totes serveixen i totes se gronxen» (en el *Ll. d'Eivissa* de Villangómez, p. 176, parlant del viatge que hi va fer).

I no ens estiguem de veure que, per molt poc que sigui, exagerariem si asseguràvem que en el Princ. no hi ha res de la branca semàntica per on el mot s'ha enfilat a Mall. i P. Val. Al capdamunt, NO., del Berguedà, preguntant a un vell pràctic del país, de què li venia el nom a la famosa i espadada canal del Pedraforca: «—¿Per què en diuen la Canal del Riambau? Potset una antiga masia perduda?— S'excusa dient «no li trauré els *trellats*» (Saldes, 1964). Geogràficament i en tot, lliga amb això una dada d'AlcM: «No treure els *trellats* (Cardona, Solsona), *d'una cosa*: no poder aclarir aquella cosa, no poder-ne obtenir la clarícia, l'explicació cercada».

En resum, és innegable que una part dels usos s'explica naturalment partint de la idea de treure una còpia clara i llegible d'un escrit, obtenir els trasllats d'un afer legal etc. Que sempre sigui en la forma sense -s i amb -e-, mai amb a (deixant a part grafia de gent de parlar oriental i que de més a més estan imbuïts de teories lingüístiques) no deixa de fer efecte, almenys pel caràcter constant de la cosa; però cal dir que no és objecció forta, puix que és segur que la forma *trell*-existí —i fins fou molt freqüent o antiga—, quan es tracta del mot per a còpia. I que la seva explicació és normal.

Ben net que des d'aquí es pogué arribar a *no tenir trellat* 'sentit', 'solta' i després 'resultat'; i també reconeixem que, en rigor, es pot arribar des d'aquí a treure 'entrellat' establir els fets, aclarir-los. Però és massa fort admetre que s'hi arriba planerament a l'acc. d'*entrellat* o *trellat* per 'xarxa de cordes, de sèquies', 'embull de filferros, de carrers' etc. Tanmateix és anar-ho a buscar massa lluny. I que no hi hagi relació d'això amb el fr. *treille* 'emparrat', *treillis* 'entrellat' costaria massa de creure. Per més que s'hagin declarat a favor de l'etimologia *trasllat* gent tan entesa com Spitzer (*LexikK*, 135) i més o menys tàcitament o explícita Moll, Alcover, Escrig etc.

No podem deixar d'observar que *traure el trellat* o la variant *traure cap ni trellat*, en les dues dades mallorquines més antigues, i de llengua més tradicional, igual es pot explicar en el sentit de 'desfer l'entrecreuament dels lliços, de l'encordillada' etc. Constatem que la formació amb *en-* és tan natural partint de la idea d'emparrat, com seria forçada partint de la idea de 'còpia'. I que els orígens romànics de *treille* i oc. *trelha*, dins la família de TRICHILA, estan en plena llum.

No ens consta, és cert, que *trella*, nom de teixit (en